Hazardne igre

Obaveza cuvanja imetka je jedan od visih ciljeva Serijata. Islam je postavio pravila i metode sticanja i investiranja imetka. Zabranio je sve puteve koji vode bespravnom unistavanju imetka. Zbog toga su propisani: legalna kupoprodaja, krediti, najamnina, pokloni i dr., kao ispravni i legalni nacini poslovanja sa imetkom. Zabranjeni su svi vidovi nedozvoljenog sticanja imetka u sto na prvom mjestu spada uzimanje kamate, kocka, monopol, mito, kupoprodaje zasnovane na prevari, kradja, trgovina drogama i drugim opojnim sredstvima.

ZA NEPRIJATELJSTVO I MRZNJU

Posto je predmet svih hazardnih igara imetak, odnosno novac, pocecu clanak o vaznosti cuvanja imetka i stanovista Serijata prema njemu. Imetak i vaznost njegova cuvanja u Islamu Obaveza cuvanja imetka je jedan od visih ciljeva Serijata. Islam je postavio pravila i metode sticanja i investiranja imetka. Zabranio je sve puteve koji vode bespravnom unistavanju imetka. Zbog toga su propisani: legalna kupoprodaja, krediti, najamnina, pokloni i dr., kao ispravni i legalni nacini poslovanja sa imetkom. Zabranjeni su svi vidovi nedozvoljenog sticanja imetka u sto na prvom mjestu spada uzimanje kamate, kocka, monopol, mito, kupoprodaje zasnovane na prevari, kradja, trgovina drogama i drugim opojnim sredstvima. Imetak ima specificno mjesto u Islamu i svoj hurmet (svetost) isto kao vjera, zivot, cast i razum. Na to upucuju rijeci Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, izgovorene prilikom oprosnog hadzdza: "Nasrtaj na vase imetke, zivote i uglede vam je zabranjen isto kao sto vam je zabranjeno bilo kakvo neprijateljstvo u ovom danasnjem

danu, u ovom mjestu i u ovome gradu." Pravi i jedini vlasnik svega na dunjaluku i ahiretu jeste Uzviseni Allah. Nase raspolaganje imetkom jeste samo vid upraviteljstva. Mi smo Allahovi namjesnici na Zemlji. Uzviseni kaze: "Udjeljujte iz onoga sto vam On stavlja na raspolaganje" (Prijevod znacenja, El-Hadid, 7.) Hazardne igre su u Kur'anu spomenute zajedno sa alkoholom, alkohol je majka svih zala. Kocka nije nista manje opasna od alkohola. Stete su ogromne kako po pojedinca tako i po drustvo. I jedna i druga u sebi sadrze materijalne, moralne, zdravstvene pa i politicke stete. Da, i politicke! Pretpostavimo da smo mi muslimanska zemlja, neprijatelj moze da zavlada nama putem alkohola i kocke ili da nas stavi u zavisan polozaj time sto cemo uvoziti ova dva zla iz njegove drzave. Kocka i ostale hazardne igre su danas veoma rasirene. Sredstva informisanja spominju sve vise imena za iste igre. Mnogi su poceli misliti, zbog upornog prisustva ovih zala u medijima, da se radi o dozvoljenim sredstvima za sticanje imetka. Hazardne igre su danas povezane sa mnogim sportskim igrama i takmicenjima sto je dovelo do toga da se pozeljne igre mijesaju sa zabranjenom kockom. Zbog toga je potrebno pojasniti i razdvojiti sport od onoga sto mu ne pripada. Hazardne igre su opasne po pojedinca i drustvo. One su same po sebi zlocin, koji je povod mnogim drugim zlocinima kao sto su ubistvo, samoubistvo, kradja, mito, prostitucija, nered u porodicama a da ne govorimo o stetnim odrazima ovih igara na zapostavljanje vjere i vjerskih duznosti. K O C K A Primjetit cemo da je kocka zasla u sve pore drustva. Prisutna je u kuci, skoli, klubovima, na trgovima, u hotelima, vozovima, brodovima, avionima. Postala je ciljem mnogih jer su u njoj vidjeli put za brzo sticanje imetka. Mnoge zapadne zemlje su pokusale da zabrane kocku i ona je nacelno zabranjena, ali se i pored te

zabrane otvaraju kasina u kojima se kocka dan i noc. Metode kockanja su uznapredovale u odnosu na one koje su bile poznate u prvo vrijeme. Pojavom elektronskih aparata kocka je dobila nove vidove praktikovanja. Igre na srecu su preplavile citav svijet i od njih se prave spektakli i kulturni dogadjaji. Kada bismo htjeli da definisemo kocku onda bismo rekli "Kocka je svaka igra izmedju dvije ili vise osoba kojoj je predmet novac, i druga vrsta imetka kojeg pobjednik u igri uzima od pobijedjenog." Kocka je i svaka igra na srecu koja odvraca covjeka od spominjanja Allaha i obavljanja namaza. Kocka je siri pojam koji obuhvata sve igre koje se zasnivaju na sreci, slucaju, strahu i riziku, gdje jedna strana sigurno dobija a druga sigurno gubi. Islam je kategorican po pitanju zabrane kocke. Brojni su dokazi iz Kur'ana, Sunneta, konsenzusa islamske uleme i razuma. Kur'an: "Pitaju te o vinu i kocki. Reci: Oni donose veliku stetu, a i neku korist ljudima, samo je steta od njih veca od koristi." (Prijevod znacenja, El-Bekare, 219.) "O vjernici, vino, kocka kumiri i strelice za gatanje su odvratne stvari, sejtanovo djelo; zato se toga klonite da biste postigli sto zelite. Sejtan zeli da pomocu vina i kocke unese medju vas neprijateljstvo i mrznju i da vas od sjecanja na Allaha i od obavljanja namaza odvrati. Pa hocete li se okaniti? (Sura El-Maide, ajet 90,-91.) Kocka je, kao i alkohol postepeno zabranjivana. U pocetku Islama je bila dozvoljena isto kao i alkohol. Ashabi su kockali u deve, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, im to nije branio. Tek njihova pitanja o statusu kocke i alkohola u Islamu su dovela do postepenog zabranjivanja. U njima ima neznatne koristi za ljude, ali je veca steta. Kocka je djelimicno umanjena, ali ne i potpuno obustavljena dok nije dosao ajet koji je potpuno zabranjuje. "O vjernici, vino kocka i kumiri i strelice za gatanje su odvratne stvari, sejtanovo djelo; zato se toga

klonite da biste postigli sto zelite...." Rijec "odvratne" upucuje na pokudjenost ovih djela u Islamu. Ona se u Kur'anu uvijek pojavljuje kada se hoce nesto zabraniti. Takav je slucaj u ovim primjerima: "...pa budite sto dalje od kumira odvratnih..." (Prijevod znacenja, El-Hadzdz, ajet 30,) Ili u drugom ajetu: "ili svinjskog mesa, - to je doista odvratno". (Prijevod znacenja, El-En'am, 145.) Allah je uporedio kocku sa kipovima koji su znak visebostva, i ucinio je sejtanskim poslom i izvorom neprijateljstva, a ovo je poseban segment koji govori o stetama kocke. Na kraju je Allah, subhanehu ve te'ala, postavio pitanje (Pa hocete li se okaniti?) koje u ovom slucaju oznacava naredbu kao sto to kaze mufessir El-Alusi u svom tefsiru . Sunnet: Brojni su hadisi koji govore o kocki i zabrani iste. Neki od njih su: Hadis od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, u kome Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaze: "Ko kaze svom prijatelju: ’Dodji da se kockamo,’ neka podijeli sadaku." Kao sto se vidi iz hadisa kockanje je veliki grijeh gdje i sami spomen iste zahtijeva dijelenje sadake. Sulejman ibn Burejde prenosi od svoga oca da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ko se kocka isto je kao da je stavio ruku u meso i krv svinje." U ovom hadisu kocka je uporedjena sa svinjskim mesom i krvlju. I jedno i drugo su zabranjeni stoga, njihova usporedba sa kockom znaci da je i ona zabranjena. Idzma' - konsenzus islamskih ucenjaka: Islamski ucenjaci su saglasni po pitanju zabrane svih vrsta kockanja. Razlog tome su velike stete koje sa sobom nosi kocka po pojedinca i drustvo. Racionalni dokazi: - Kockanje je sredstvo za unistenje imetka. Cuvanje imetka je jedan od pet obaveznih visih ciljeva Serijata. Sticanje imetka na brzinu (i na srecu) se protivi pravilima Serijata o sticanju i zaradi imetka radi kojeg se ulazu trud i rad kao sredstva halal zarade. Sve ovo nije prisutno u kocki. - Kocka je igra na srecu. Ona ubija

ljudski nagon za akcijom, paralizuje produktivnu moc kod covjeka. Covjek se uci ljenosti i oslanja na nafaku bez nekog truda. To je apsurd. - Rusenje porodica. Mnoge porodice preko noci ili u roku od sata postaju siromasne nakon silnog bogatstva. Koliko ima porodica koje su uzivale u ponosu i bogatstvu da bi to jedan clan porodice srusio u jednom trenutku. - Kocka je sticanje imetka na nedozvoljen nacin. Ona vodi covjeka u pljacku, samoubistvo, razdor u porodicama i izaziva razne druge vrste neprijateljstava. - Kocka utice na zdravstveno stanje covjeka. On oboljeva na zivcima zbog nje jer svu svoju psihicku snagu ulaze u igru. Konstantno je prisutan strah od gubitka koji ga vodi do dusevnih bolesti. Sve ovo upucuje na cinjenicu da je kocka zabranjena i razuman covjek nece nikada reci suprotno. U danasnje vrijeme tesko je nabrojati sve oblike i vrste kocke zbog njihove velike rasprostranjenosti i velikog broja imena. Medjutim, ono sto je svima zajednicko jeste da u njima postoje dvije ili vise strana gdje jedna dobija a druga gubi. Drugi zajednicki segment jeste slucajnost, sreca i strah, odnosno rizik. IGRE NA SRECU - LUTRIJA I TOMBOLA Lutrija je poznata drustvena igra u novac. Danasnji oblik ove igre se sastoji u tome da drzava ili preduzece ili dobrotvorna organizacija prethodno odstampa listice na kojima se nalaze brojevi. Ucesnici u igri kupe listice za beznacajni iznos i potom zaokruze brojeve za koje se nadaju da ce biti izvuceni na lutriji. Potom se uprilici javno izvlacenje brojeva ispisanih na lopticama. Koga posluzi sreca i njegov broj bude izvucen on stice velike sume novca. Tombola ima isto znacenje s tim sto nema zaokruzivanja brojeva, vec postoji samo jedan broj odstampan na listicu koji, ako bude izvucen, donosi vlasniku novac. Najzalosnije u svemu ovom jeste sto mnoge dobrotvorne organizacije prilaze ovom nacinu zarade radi skupljanja sredstava za finansiranje

dobrotvornih projekata. Najbolji put za skupljanje imetka u dobrotvorne svrhe jeste da se ljudi pozovu u hajr, da im se objasni vaznost odredjenog projekta po Islam i islamsku misiju, da se u njima pokusa pobuditi osjecaj za sadaku i dobrovoljne priloge, a ne da se u tome oslanja na strasti i kocku. Sto se tice igara na srecu u dobrotvorne humane svrhe, one su zabranjene u Islamu i pored toga sto imaju za cilj pomoc siromasnih i gradnju dzamija. Kada je Kur'an zabranio kocku, Arapi su je upraznjavali upravo zbog toga da bi se siromah obogatio i pomogao. Znaci imali su isti cilj kao i lutrija u dobrotvorne svrhe, ali je Kur'anom i pored toga zabranjena. Cak i da pretpostavimo da u njoj ima velike koristi za sirotinju i drustvo uopce, u isto vrijeme veliki dio svijeta zbog toga gubi, a ni ovoj sirotinji nije zagarantovano da ce dobiti. Na kraju govora o lutriji bih citirao hadis Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kojeg prenosi Ahmed u svome Musnedu "Onaj ko igra na srecu pa klanja slican je onome ko se abdesti gnojem i svinjskom krvlju a potom klanja." Usporedba lutrije sa gnojem i svinjskom krvlju govori o odvratnosti te igre. OPKLADA Pojavila se u Francuskoj 1860. god. Potom je zazivjela u Britaniji, Australiji i Americi. Britanski kolonijalisti su je donijeli u Egipat 1911.god. Tako je zazivjela i medju muslimanima. Najpoznatiji vid opklade jeste opklada u trkace konje. Takmicari i njihovi konji bi nosili odredjene brojeve a simpatizeri i ljudi zeljni brze zarade bi ulagali novac na ovog ili onog takmicara. Govorili bi: Ako pobijedi takmicar sa tim i tim, brojem novac je moj, odnosno nas. A ako pobijedi drugi takmicar, novac je tvoj, odnosno vas." Masa koja se kladi, ne ucestvuje direktno u igri vec su oni navijaci i posmatraci. Ova vrsta opklade je i dan danas najpoznatija. Sve ostale opklade su imitacija i kopija ove prve. Danas se ljudi klade u sve i svasta. Nema sumnje u

to da opklada nema svoju osnovu u Islamu. Ona se smatra jednom od najgorih vrsta kocke, zbog toga sto je opklada igra u novac izmedju vise ucesnika. Jedni od njih sigurno dobijaju, dok drugi sigurno gube. To je osnovno pravilo kocke. - Zatim, zajednicko za kocku i opkladu jeste i to sto se kod obadvoga radi o nedozvoljenom nacinu sticanja imetka. - Novac se baca u nepovrat nadajuci se pretpostavljenoj (iluzornoj) zaradi. - Iskvarivanje odgoja na taj nacin sto se osoba navikava na ljenost i ocekivanje izmisljene nafake. - Opklada i kocka unose razdor i mrznju medju ucesnike u opkladi, sto dovodi do svadje, prepirke, tuce i cak ubistva. To je vidljiva poruka zabrane kocke u Kur'anu: "Sejtan zeli da pomocu vina i kocke unese medju vas neprijateljstvo i mrznju ".." (Prijevod znacenja, El-Maide, 91.) Magazin "El-Muslimun" u svome broju 124/3, 1407.h. prenosi da su mnogi evropski psiholozi trazili od svojih vlada zabranu opklada na trkama konja. To su obrazlozili time sto kladjenje podstice na neprijateljstvo prema suprotnoj strani. Svaki navijac zeli da njegov takmicar pobijedi kako bi odnio opkladu. Konstantni strah za ulozeni novac izaziva napetost i nervozu. Njemu nije jednostavno kada vidi drugog kako uzima njegov novac bez ikakva truda. To ga podstice na osvetu i u tom trenutku on je spreman na svasta." Islam je ucinio trku konja sredstvom dzihada, ponosom muslimanske snage, dok su je neprijatelji ucinili sredstvom za unistenje ovoga Ummeta, gubljenjem vremena i imetka i ubacivanja mrznje medju clanove jednog grada, sela pa i porodice. KARTANJE Danas se ljudi kartaju ili radi novca ili iz hobija i zabave. Istina ne postoje jasni tekstovi o kartanju ni u Kur'anu niti u Sunnetu Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Medjutim, postoji analogija na osnovu koje se moze donijeti serijatski stav i po ovom pitanju. Analogno kocki i igrama na srecu moze se

kazati: ukoliko se karta u novac, kartanje je automatski zabranjeno. Kartanje se kao i druge igre na srecu i kocka zasnivaju na sreci i slucajnosti. Safijska ulema je postavila opcenito pravilo po pitanju igara o kojima nije naveden tekst u Kur'anu i Sunnetu. Ono glasi: "Sve igre kojima je osnova slucajnost i procjena imaju status kocke." Nema sumnje da je kartanje zasnovano na procjeni i slucajnosti. Sto se tice kartanja iz hobija i zabave, ono moze uzeti status saha iz razloga sto im je zajednicko gubljenje vremena i odvracanje od spominjanja Allaha, dzelle sanuhu. U kartanju nema nikakve koristi, a gubljenje vremena ne ide u prilog vjerniku koji gleda na ovaj svijet samo kao na jednu prolaznu stanicu. Pri tome on zuri da iskoristi vrijeme odredjeno za njega i nema vremena za gubljenje, jer on nikada ne zna kada ce smrtni cas nastupiti i prekinuti ga u nedovrsenom poslu. IGRANJE SAHA Pitanje igranja saha je veoma aktuelno, Uvrstio sam ga pod hazardne igre jer ova igra ima karakteristike hazarda. Ljudi koji vjeruju u Allaha se pitaju da li je i sah kao i ostale hazardne igre zabranjen ili ne, ili je samo u nekim slucajevima zabranjen a u drugim nije. U ovom dijelu teksta cu pokusati donijeti serijatski stav po pitanju igre saha. Sah je nastao od rijeci "sisrenk" sto na perzijskom znaci sest vrsta boja tj. sest vrsta figura kojima se igra; kralj, kraljica, konj, top, lovac, pijun. Izmislio ga je indijski mudrac po imenu Ibnu Dahir. Cilj igre je savladati protivnicku stranu time sto ce se neutralisati kralj. Nacin igre je svima poznat. Sah se moze igrati u novac i bez naknade, tj. iz hobija. Veliki broj ucenjaka smatra igru saha, u novac ili bez novca, zabranjenom svrstavajuci je pod opcenit pojam kocke. El-Kurtubi u svom komentaru Kur'ana kaze da je ajetom o kocki zabranjen i sah, svejedno radilo se o igri u novac ili ne. Svaka igra na koju se trosi vrijeme, unosi razdor,

odvraca od zikra je isto kao i alkohol. Postoji dosta hadisa koji se navode kao dokaz o zabrani igranja saha ali svi oni su slabi. Razlog tome je sto sah nije bio poznat u vrijeme Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Ibnu Hadzer kaze: "Ne postoji ni jedan tekst od Poslanika koji govori o sahu". Tako isto i Ibnu Kesir kaze: "Sto se tice hadisa koji spominju sah nista od njih nije vjerodostojno." Posto ne postoje hadisi koji govore o sahu ne moze se kazati da je on izricito zabranjen. Licno smatram da je on pokudjen kao sto kaze Imam Safija. Razlog pokudjenosti je taj sto u njemu nema neke vece koristi. Ostaviti ga je bolje nego li praktikovati. Muslimanu je naredjeno da maksimalno koristi vrijeme u spominjanju Allaha i u druge korisne poslove koji ce mu valjati i na dunjaluku i na ahiretu. Covjek ce biti pitan za zivot i mladost kako ih je proveo. Hadis kaze: "Covjek se nece pomaknuti na Sudnjem danu dok ne bude pitan o cetiri stvari; o zivotu i u sta ga je proveo, o znanju i je li po njemu uradio, o imetku kako ga je stekao i u sto ga je potrosio i mladosti u sto mu je prosla." Islam je dozvolio mnoge lijepe sportove, kao sto su jahanje, streljastvo i plivanje i to zbog plemenitog cilja; sticanje snage i vjestine za dzihad. Ovaj cilj se ne moze naci u sahu. Zbog toga mislim da nisu na istom stupnju neki od gornjih sportova i sah. Posljedice igranja saha su negativne. Ako su posljedice potpuno negativne, onda on postaje definitivno zabranjenim, kao u slijedecim slucajevima: - Ako covjek zbog saha ostavi ili odgodi namaz ili neki drugi farz. - Ako se sah igra u novac. - Ako postane zanimanje kojim se stice novac. - Ako bude povodom za vrijedjanje i vulgarnost. Pise: hfz. Senaid Zajimovic